

Sætter du pris på os?

POV kan ikke udkomme uden støtte fra vores læsere. **Støt os**, hvis du vil sikre POV som uafhængigt medie for fri debat, borgerjournalistik og ekspertanalyser.

25 kr./md. →

50 kr./md. →

100 kr./md. →

POV. INTERNATIONAL
NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGEBREV HVER FREDAG

Penge på lommen: Maggies og Kurts korte, smertefulde længsel

Publiceret 21/02/2020 i Bøger/Kultur
af Christine Lind Ditlevsen

BØGER// ANMELDELSE – Kapitalismekritik og hudnær skildring af nogle af fattigfirsernes mennesker går godt i spænd i Asta Olivia Nordenhofs *Penge på lommen*, som er første del af septologien *Scandinavian Star*. Men dér har vi problemet: *Scandinavian Star* findes næsten kun som en eksakt historisk hændelse iført fagsprog og væves meget dårligt ind i fortællingen om Maggie og Kurt.

Hvis der er noget, man kan sige trender i dansk litteratur for tiden, er det den sociale bevidsthed. Ja ja, det er useriøst at kalde ansvarsskrivning for en trend, men litteraturens interesse for samfundet går nu op og ned som mange andre ting i verden.

til en fed fidus, som der kan tjenes penge på; udsagn, handlinger og kroppe, og den indtjening sker altid på bekostning af noget eller nogen.

I løbet af de seneste ti år har dansk litteratur igen kunnet være politisk uden at blive beskyldt for at være nærtagende, overidealistisk eller decideret ukunstnerisk. Det skyldes førnævnte kapitalismekvalme delvis forårsaget af finanskrisen og hvidvaskkriminalitet, men også klimaudfordringerne, som har fået ubetænksomt forbrug til at klinge af skovbrande og smeltede poler, og hvidhedsdebatten, der førte til et opgør med privilegietænkning. Med til sidstnævnte hører en genlæsning af historiebøgerne og en erkendelse af ansvar på både samfundsplan og individuelt.

Asta Olivia Nordenhof står på toppen af den udvikling. Hendes roman handler om kærlighed, skam og relationer, men penge og driften mod penge løber som en usund åre gennem fortællingen.

Livet uden penge

”Penge på lommen” er første del af syv i det kommende værk Scandinavian Star. Titlerne på alle syv er listet op bagerst i romanen, hvor første titel *Penge på lommen* humoristisk er streget over. Job done.

“

I *Penge på lommen* bliver sagen om Scandinavian Star en erhvervshistorie inklusiv en krimigåde og en, ikke særlig godt integreret, del af et kampskrift.

Romanen handler både om Maggie, om Kurt og om Scandinavian Star. For at begynde med det sidste: I 1990 brændte passagerfærgen Scandinavian Star under en forfærdelig tragedie, der kostede 159 mennesker livet. Det er endnu i dag uafklaret, om brandene var påsat og med hvilket motiv.

I *Penge på lommen* bliver sagen om Scandinavian Star en erhvervshistorie, inklusiv en krimigåde og en, ikke særlig godt integreret, del af et kampskrift. Størstedelen af romanen handler om Maggie og om hendes mand Kurt, de to sammen (også med deres datter Sofie) og hver for sig. Sammenbindingen mellem de to spor er Kurts investering i virksomheden, der ejer Scandinavian Star.

Maggies historie er et liv med for få penge allerede fra barndommen. Hun er allerede som 14-årig alene og fattig, da hun bliver smidt ud hjemmefra og bliver voldtaget, og hun hustler sig gennem sine unge år, som hun klarer primært ved at erobre mænd og bo hos dem, så længe det går.

“

Maggies historie er forfærdelig, heftig og øm, hun bliver en stemme i læserens hoved meget længe, som menneske og som repræsentant for al den omsorg,

Senere finder hun sammen med Kurt, som er voldsom og voldelig, men også (eller fordi han er) grund-ensom og i sorg.

En fortælling om ofre

Maggies historie er forfærdelig, heftig og øm, hun bliver en stemme i læserens hoved meget længe, som menneske og som repræsentant for al den omsorg, omtanke og villighed til magtafgivelse, samfundet mangler.

En af kernescenerne, voldtægten, begynder sådan her:

”Der må være sket en misforståelse, det var det hun, som om hun var ansat i sin egen kropps reception, med et beklagende smil forsøgte at signalere. Han mumlede noget, der lød som en grød, vristede sin hånd ud af hendes greb og førte den tilbage på hendes krop, løftede blusen og fandt hendes bryst med munden. Hun var fortsat høflig og fuld af beklagelser, gode argumenter. Hun følte, at det var hendes opgave at argumentere, nu hun havde anbragt sig i teltet og givet det indtryk, og argumentet var, at hun var for ung og han var for gammel, at det ikke ville se kønt ud, heller ikke for ham.”

Heller ikke for ham! Det er så godt skrevet, og det bliver ved med at være forfærdeligt godt gennem hele bevægelsen af ”smerte, skam, angst og liderlighed [der] flettede sig sammen og spandt en livsvarig drøm i hende.” Én sætning placerer traumet og lader det sidde der for evigt.

“

Romanen fungerer fremragende, når vi følger Maggie og Kurt. Sproget er noget af det bedste, jeg har set længe i ny dansk litteratur, for Nordenhof har en dyrebar evne til at skildre følelser og stemning med de rigtige formuleringer og billeder.

Fortællingen om Kurt er i højere grad bundet op om hans busforretning og hans venskaber, og man lader sig derfor i begyndelsen snyde og tror, den er mindre hudløs og grum. Det er den ikke. Der er ikke noget sort og hvidt her. Maggie er ikke helten, og Kurt er ikke skurken. I det hele taget er der kun ofre i den del af romanen – måske med undtagelse af Sofie, deres datter, som – indtil videre – træder ud i voksenlivet uden mén.

Wikipediaprosa med faktaopremsning

Romanen fungerer fremragende, når vi følger Maggie og Kurt. Sproget er noget af det bedste, jeg har set længe i ny dansk litteratur, for Nordenhof har en dyrebar evne til at skildre følelser og stemning med de rigtige formuleringer og billeder.

Romanen fungerer til gengæld dårligt, når Nordenhof skriver om Scandinavian Star.

om sig selv og kommentarer om Maggie, Kurt og Scandinavian Star. Den stemme er god, fordi den stiller sig sammen med læseren, undrer sig og forbitres. Over mærkelige hændelser, over økonomiske termer, over at ting kan gå, som de går.

“

Det synes overordnet, som om man læser *konceptet* om romanen, snarere end romanen, fordi der er så stor forskel på tekstkvaliteten og fortællemåden i Maggie/Kurt-afsnittene og i Scandinavian Star-afsnittene.

Men når jeg-fortælleren forsvinder, bliver afsnittene om Scandinavian Star til wikipediaprosa med faktaopremsning og fagsprog – og dermed som et uvedkommende mellemstil. Og det er eddermame synd for både resten af romanen og romanprojektet i sin helhed.

Konceptet mere end romanen

Jeg vil så gerne læse mere om Maggie og Kurt – og om andre mennesker med ondt i lommen og sjælen – og jeg vil også gerne læse om berigelsestrang og magtudøvelse, der slår ud i tragisk og lys lue i samfundet og individers liv. Men der skal flettes bedre, end der gøres i *Penge på lommen*.

Det synes overordnet, som om man læser *konceptet* om romanen, snarere end romanen, fordi der er så stor forskel på tekstkvaliteten og fortællemåden i Maggie/Kurt-afsnittene og i Scandinavian Star-afsnittene. Og fordi de to fortællinger (endnu) har så lidt til fælles.

Tese: Det kapitel, der refererer Scandinavian Star-sagen fra oprettelsen af firmaet Vognmandsruten til færgesbrandens efterspil, til og med 1997, er bevidst skrevet i et nøgternt armlængdesprog, der får det til at stikke ud.

Det er plausibelt, når nu Nordenhof er så god en sprogstilistiker. Jeg kan bare ikke regne ud, hvorfor. Læserens indvikling i og forståelse af Scandinavian Star-tragedien og det, den kan stå som symbol for, bliver mildest talt ikke hjulpet på vej ved det greb. Og hele septologien hedder jo faktisk Scandinavian Star.

Jeg ved ikke, om vi får Maggie og Kurt at se igen i del 2, men jeg håber, vi gør, for jeg er slet ikke færdig med dem. Jeg håber også, at vi kommer meget tættere på tragedien (og symbolbæreren) Scandinavian Star i samme intense sprog, som Nordenhof skriver sine romankarakterer frem med.

**Asta Olivia Nordenhof: Penge på lommen. Scandinavian Star
Del 1
170 sider. 199, 95 kroner
Forlaget Basilisk**

Illustration: Udsnit af bogens forside.

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller støt vores arbejde

Modtag ugens væsentligste analyser,
anmeldelser og essays i **POV Weekend** –
hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her
→

JA TAK, SEND MIG POV WEEKEND

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-
profit medie.

**Har du mulighed for at støtte vores
arbejde? Bliv frivilligt støttemedlem her**
→

25 KR./MD. →

50 KR./MD. →

100 KR./MD. →

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

ASTA OLIVIA NORDENHOF

FATTIGDOM

FORLAGET BASILISK

OVERGREB

PENGE PÅ LOMMEN

POLITISK LITTERATUR

ROMAN

SCANDINAVIAN STAR

SKØNLITTERATUR

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE
INTERESSERET I FØLGENDE:

ferskvand kommer Undtagelsestilstan en gang til
ud af den er blevet
pytonslangens hverdag
mund”

CHRISTINE LIND DITLEVSEN

SENESTE ARTIKLER

Christine Lind Ditlevsen (f. 1971) bor et sted, der er alt for småborgerligt til at blive afsløret her. Tæt på en sø. Forfatterens store interesse er - udover at bevare sit familieliv - at aflive hverdagen. Disse to interesser kan i nogen grad siges at være modstridende.

Top 5

- 1: Tekster med vinger
- 2: En helt tom by tidligt om morgenen
- 3: Farven turkis
- 4: At opdage nye mennesker, bøger, musik
- 5: Kyoto (en drink)

Med fredag lørdag søndag (2015) var Christine Lind Ditlevsen nomineret til Bogforums Debutantpris 2015 samt Læsernes Bogpris 2016.

Ugens overblik

POV WEEKEND samler hver fredag morgen ugens væsentligste debatindlæg, analyser, anmeldelser og essays i et skarpt ugebrev.

Det er selvfølgelig **HELT GRATIS** at modtage, og du kan uforpligtende tilmelde dig her →

Emailadresse

Fornavn

Efternavn

JA TAK!